

KTÜ ORMAN FAKÜLTESİ ORMAN MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ
2015-2016 Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı Ormancılık Uygulamaları-II Dersi
Amasya Grubu Dönüş Raporu

Orman Mühendisliği Bölümü 4. sınıf öğrencilerine yönelik olarak 12-15 Mayıs 2016 tarihleri arasında Amasya Orman Bölge Müdürlüğü'nde düzenlenen arazi çalışması, ayrıntıları aşağıdaki verilen kapsamda gerçekleştirilmiştir.

36 öğrenci, 5 öğretim üyesi ve 1 öğretim elemanı ile planlanan arazi çalışması için, 12 Mayıs 2016 tarihinde Saat 23:00'te Orman Fakültesi önünden hareket edilmiş, sorunsuz, yararlı ve başarılı çalışmaların ardından 16 Mayıs 2016 tarihinde saat 02:00'da Orman Fakültesi önüne ulaşılarak uygulama gezisi tamamlanmıştır.

Dört gün olarak planlanan Uygulama Gezisinin ilk günü otobüs yolculuğuna ve sabah saatlerinde varılan Amasya Orman Bölge Müdürlüğünde kalınacak misafirhaneye yerleşmeyi takiben daha çok tarihi ve turistik yerlerin ziyareti amacıyla kültürel geziye ayrılmıştır. Geri kalan iki gün ise arazi çalışmalarına ayrılmış ve Pazar günü akşam saatlerinde dönüş yolculuğu gerçekleştirilerek Pazartesi gece yarısından sonra Trabzon'a varılmıştır. Amasya'da iki gün geçiren katile, ilk gün gerçekleştirilen geziden sonra ikinci günün sabahı Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü, Havza Orman İşletme Şefliği 160-247 nolu bölmelerde incelemelerde bulunmuştur. Bu alanda gerçekleştirilen teras uygulaması ve Boyalıca Ağaçlandırma Projesi çalışmaları hakkında yetkililerden (Bölge Müdürü, Bölge Müdür Yardımcısı, Silvikültür Şube Müdürü, Vezirköprü Orman İşletme Müdürü ve Havza Orman İşletme Şefi) bilgi alınmıştır (Şekil 1). Bu alan Ankara-Samsun karayolu güzergâhında bulunduğundan dolayı Amasya Orman Bölge Müdürlüğü hedefleri doğrultusunda peyzaj ve tanıtım amaçlı bir saha olarak planlanmıştır. Bu projede ladin türleri (Avrupa ladinini ve Mavi ladin), karaçam, badem, ceviz, ıhlamur ve kızılca türleri kullanılmıştır.

Şekil 1. Boyalıca Ağaçlandırma Projesi ve Gerçekleştirilen Uygulama

Ağaçlandırma çalışma sahasında yapılan incelemelerden sonra Karaçamda sıklık bakımı çalışmaları hakkında bilgi almak için Narlısaray Orman İşletme Şefliği 159 nolu bölmede yer alan 4,7 ha büyüklüğündeki Çkab3 meşçeresine gidilmiştir. Sahada 2010 yılında yapılan sıklık bakımı ile hektarda 11450 fert varken, sıklık bakımı müdahalesi ile fert sayısı hektarda 3250 adede düşürülmüştür. III. Bonitet olan bu sahada deneme alanındaki fertlere ilişkin ortalama çap 12 cm, ortalama boy ise 2-3 m'dir. Burada sıklık bakım müdahalesi hakkında bilgiler alınmış ve öğrencilerle interaktif tartışmalar gerçekleştirilmiştir. (Şekil 3).

Şekil 3. Karaçamda sıklık bakımına konu Çkab3 meşçeresi

Buradan Kunduz Orman İşletme Şefliğine gidilerek Sarıçamda gençlik bakımı çalışmalarına ilişkin uygulamalar yerinde görülmüştür. Kunduz Orman İşletme Şefi, 7,6 ha alana sahip olan Çsd2-1 meşçere tipindeki bu alanda 2010 yılında tohumlama kesimi yapılmış olduğunu, 2011 yılında gençliğin elde edildiğini belirtmiştir. Bu alanda alanın verimli olduğuna işaret eden eğrelti otu çokça görülmektedir. Başarı oranı %99 olan bu alanda gençlik bakımı boğma tehlikesinin önlenmesi şeklinde yapılmaktadır. (Şekil 4).

Şekil 4. Sarıçamda gençlik bakımına konu Çsd2-1 meşçeresi

Sarıçamda uygulanan tabii tensil (doğal gençleştirme) çalışmalarının incelenmesi için Sarıçiçek Orman İşletme Şefliğine hareket edilmiştir. Burada 109 nolu bölmede yer alan 6,8 ha alandaki Çsd3 meşçeresinde planlanan ve uygulanan çalışmalar İşletme Şefi nezaretinde öğrencilere aktarılmıştır. 2015 yılında gençleştirmeye konu edilen sahanın hektardaki serveti 537,022 m³, hektardaki artımı ise 9,574 m³ 'tür. Ortalama yaşı 110-120 olan bu sahada 2015

yılı'nın Eylül ayında başlanıp Kasım ayında biten gençleştirme çalışması ile kapalılık %60 'a indirilmiş, diri örtü temizliği ve toprak işlenmesi yapılarak alanın etrafı tel çit ile kapatılmıştır (Şekil 5).

Şekil 5. Sarıçam Doğal Gençleştirme Sahası

14 Mayıs 2016 Cumartesi günü arazi çalışmaları kapsamındaki son nokta olan Çaputlu YARDOP çalışmasına yönelik yapılan çalışmalara ilişkin gözlem yapmak ve bilgi almak amacıyla Narlısaray Orman İşletme Şefliği sınırlarındaki alana gidilmiştir. Burada YARDOP çalışmalarının yanmış alanlarda, 300 ha ve üzeri alanlarda gerçekleştirildiği, yangın durdurma zonunun ise 50 m'lik şeritte 25 m açıklık alanda-25 m orman içerisinde olmak üzere tesis edildiği belirtilmiştir. Bu şeritte önce kısa boylu bitkilerin, arkaya doğru ise çalı formunda bireylerin daha sonra ise servi türünün alana getirildiğine yönelik teorik bilgiler öğrencilere aktarılmıştır (Şekil 6).

Şekil 6. Çaputlu YARDOP Çalışması

İkinci günün sonunda Samsun Orman İşletme Müdürlüğüne gidilerek buradaki misafirhanede konaklama yapılmıştır.

Samsun Orman Fidanlık Müdürlüğüne üçüncü gün öğleden önce yapılan ziyarette fidanlık hakkında bilgiler öğrencilere aktarılmıştır. Fidanlık 187 dönüm üzerinde kurulmuş olup bu alanın 60 dönümü orman deposuna ayrılmıştır. Burada 1.900.00-2.100.00 adet arası fidan üretilmektedir. Fidanlıkta kullanılan üretim yöntemleri (tohumla üretim, çelikle üretim), kullanılan hormonlar (sıvı formunda IBA 1000 ppm), uygulanan bakım çalışmaları (tekleme,

ot alma) ve kullanılan ekipmanlara (pulluk, kazayağı, kök kesim bıçağı, rotavatör, silindir, diskaro) ilişkin bilgiler belirtilmiştir (Şekil 7).

Şekil 7. Samsun Orman Fidanlık Müdürlüğü

Yine aynı gün öğleden önce ikinci nokta olan Bafra Kuş Cennetine yolculuk gerçekleştirilmiş ve buraya ilişkin bilgiler alınmıştır. Bafra Kuş Cenneti; akarsu, sazlık alan, ıslak çayırlar, karışık geniş yapraklı su basar ormanı, tarım alanları, kıyı kumulları ve tatlı göl olmak üzere 7 farklı habitatı bünyesinde barındırmaktadır. Bu alan 321 türde değişik kuş türüne ev sahipliği yapmaktadır. Bu delta 1998 yılında Türkiye'nin taraf olduğu Ramsar Sözleşmesi çerçevesinde Ramsar listesine dâhil edilmiştir. Deltada toplam 2200 hektar Ramsar sit alanı bulunup, 5174 hektar yaban hayatı geliştirme sahası mevcuttur. Delta ayrıca irili ufaklı çok sayıda gölü, sazlık alanları, ender su basar çayırları, 12 bin hektarı bulan sulak alanları ve barındırdığı canlı türleriyle Türkiye'nin önemli doğal sistemlerinden birini oluşturmaktadır (Şekil 8).

Şekil 8. Bafra Kuş Cenneti

Üçüncü günün ve teknik gezi uygulamasının son noktası olan Ondokuzmayıs Orman İşletme Şefliği Deposuna ziyaret gerçekleştirilmiştir. Burada öğrencilere şeflikte karşılaşılabilecekleri durumlar hakkında ve diğer teknik konularda bilgiler verilmiştir. Bir şefin kontrolünde olan damga çeşitleri (dikili ağaç damgası, devrik ağaç damgası, usulsüz ve nizamsız kesimlere ve ürünlerine ait damga ve mamul damga), nakliye tezkeresi, yapacak odun ve yakacak odunlara ilişkin emvalin üzerindeki boyalar (mavi-1.Sınıf emval, kırmızı-

2.Sınıf emval, siyah-3.Sınıf emval, beyaz-yakacak odun) hakkında bilgiler verilmiştir (Şekil 9).

Şekil 9. Orman deposunda gerçekleştirilen uygulama

Uygulama gezisi sırasında öğrencilerle görüşmeler yapılarak gezi hakkında görüşleri sorulmuştur. Görüş belirten öğrencilerin tamamı, düzenlenen gezinin önemli katkılar sağladığı ve kendileri için oldukça yararlı olduğu görüşünde birleşmişlerdir. Belirtilen görüş ve eleştiriler incelendiğinde, gerek geziye katılan akademik personel ve gerekse gezi boyunca bilgi ve deneyimlerini öğrencilere aktaran Amasya Orman Bölge Müdürlüğü'nün ilgili birimlerinde çalışan personelin memnun kaldığı anlaşılmaktadır. Öğretim üyeleri ve ilgili birimlerin personelleri tarafından verilen bilgilerin yol gösterici ve meslek hayatında karşılaşılabilecek sorunların çözümünde temel çözüm anahtarları olduğu ifade edilmiştir.

Uygulama gezisinin ormancılık alanındaki teorik bazı bilgilerin uygulamaya aktarılması konusunda sağladığı katkıların yanında, geziye katılan akademik personelin genel anlamda öğrencilerle iyi iletişim içinde olması ve içten davranışlar sergilemesi ve ayrıca ev sahibi konumunda olan Amasya Orman Bölge Müdürlüğü personelinin misafirperverliği ve öğrencilerle olan sıcak ilişkileri öğrencilerin tamamında olumlu etkiler bırakmıştır. Bunun yanında tüm gezi maliyetinin öğrenci başına 50 TL ile sınırlı kalması ve öğrencilerimize ek bir yük yaratmaması öğrencilerimizde ayrı bir memnuniyet duygusu oluşturmuştur.

Belirtilen olumlu görüşlerin yanında özellikle ileriki yıllarda düzenlenecek olan uygulama gezilerine ışık tutacak bazı eleştiriler de yapılmıştır. Bu anlamda öğrencilerin tamamının katıldığı ve belirtilmesi gereken ilk olumsuz eleştiri, gezi süresinin kısa oluşudur. Sürenin 1 veya 2 gün daha uzatılmasının yararlı olacağı görüşü hâkimdir. Ayrıca geziye tüm anabilim dallarından en az 1 öğretim üyesinin katılımını da içerecek şekilde daha fazla sayıda öğretim üyesinin katılımının sağlanması hemen hemen tüm öğrenciler tarafından dile getirilen bir başka eksikliklerdir.

Şekil 10. Amasya Orman Bölge Müdürlüğüne düzenlenen teknik geziye ilişkin toplu resim

Sonuç olarak, teknik gezi başarılı ve sorunsuz bir biçimde tamamlanarak 16 Mayıs 2016 tarihinde saat 02:00'de Trabzon'a ulaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mahmut EROĞLU
Amasya Grubu Uygulama Gezisi Başkanı